

Савенко Т. Д., к.філол. н., доцент,
Національна академія статистики,
обліку та аудиту (Київ, Україна)

Савенко О. М., заслужений журналіст України, доцент,
Національний університет біоресурсів і
природокористування України (Київ, Україна)

ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ІМЕННИКІВ В ІСПАНОМОВНІЙ АУДИТОРІЇ

Засвоєння іноземцями закономірностей та механізмів української граматичної структури відбувається під інтерферируючим впливом. Найвиразніше він проявляється на початковому етапі навчання, оскільки саме тоді навички еквівалентного перекладу відсутні, а їхня обробка наразі не є метою навчання, переклад здійснюється шляхом механічної підстановки української мови на місце мови-джерела при фактично ідентичному збереженні іншомовної конструкції. Буквальний переклад при цьому супроводжується виникненням помилок лексичного, граматичного і комунікативного характеру.

Так, схожості й відмінності у категоріях іспанських та українських іменників підтверджують дану тезу. Наприклад, в іспанській мові виділяються два роди, а в українській – три. Різниця у родовій приналежності як в українській, так і в іспанській мовах проявляються трояко: 1/ в узгоджених правилах; 2/ у можливостях заміни; 3/ у морфологічних ознаках.

Узгоджені показники. В українській мові іменник обов'язково узгоджується з прикметником. В іспанській же мові це стосується лише прикметників, які закінчуються на –**О**. Решта прикметників не мають узгоджених ознак (*un muchacho valiente, una muchacha valiente* – **відважний хлопчик, відважна дівчинка**; *cielo azur, valda azur* – **блакитне небо, блакитна /синя спідниця**); з дієприкметниками (*una*

novella leida – **прочитаний роман**); з порядковими чисельниками (*el primer alumno* – **перший учень**); із деякими займенниками (**наше місце** – *nuestro puestro*, **ця жінка** – *esta mujer*, **цей чоловік** – *este hombre*).

В українській мові іменник узгоджується з різними родовими формами дієслова у минулому часі дійсного способу: **була лекція, був іспит, було засідання**. В іспанській мові такого сполучення не може бути через відсутність роду дієслова у минулому часі.

Замінні можливості. У мовах, що порівнюються, іменники можуть замінятися деякими займенниками (а в іспанській – іноді й артиклем). Тобто, в іспанській мові такі можливості ширші, ніж в українській.

Морфологічні ознаки в обох мовах схожі: між граматичною формою слова та його родовою приналежністю існує певний зв'язок. Більшість українських іменників мають чіткі родові ознаки, хоча може бути й немало винятків. В іспанській мові приналежність іменників більше маркована: їхнє закінчення зазвичай є показником роду. Іменники на –**О** належать до чоловічого роду, а на –**А** до жіночого роду: *inststuto, tierra* (**інститут, земля**). Це усталена опозиція. Відомості про родову приналежність іспанського іменника передаються також артиклями: *el depotiata, la depotista* (**спортсмен, спортсменка**). Як в українській, так і в іспанській мовах є іменники, які мають два значення роду – чоловічого та жіночого (**ледащо, невіглас, соня**).

Такі іменники як **пошуківець, банкір, декан, покупець, президент** відносяться передусім до чоловічого роду, але згідно нового правопису, який нині впроваджується, можуть застосуватися і як фемінітиви до осіб жіночої статі, себто відноситися до жіночого роду. Вони сполучаються з формами жіночого роду минулого часу дієслова (**декан сказала, президент Молдови виступила**) і сьогодні традиційно заміняються займенником **вона**.

Отже, основними відмінностями в категорії роду української та іспанської мов є такі: а/ більше числа родів в українській мові; б/

реалізація родових відмінностей в українських дієслівних формах минулого часу; в/ більша ступінь морфологічної визначеності родів в іспанській мові. Саме такі відмінності і розбіжності спричиняють граматичні помилки іноземних іспаномовних студентів при вивченні української мови, роз'яснення яких, а також вибір і організація мовного матеріалу, призначеного для використання в іспаномовній аудиторії, полегшить освоєння українського мовлення, сприятиме формуванню мовної компетенції студентів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кочерган М.П. Основи зіставного мовознавства. – К.: Академія, 2006. – 424 с.
2. Крючкова Л.С. Преподавателю РКИ: падежная и предложно-падежная система русского языка: функционально-семантический аспект: монография. – М.: ИИУ МГОУ, 2015. – 158 с.